

преселили там от Анадола”. От други европейски страни към България също навлизат цигански групи (Кръстев 2009: 107-111).

Българската държава следи тези движения. От една страна се опитва да ги канонизира, взема мерки за намаляването и предотвратяването им. От друга – проявява своята толерантност и съпричастност към съдбата на тези хора. В писмо на Директора на полицията в София от 23 август 1927 г. до Окръжните полицейски инспекции се посочва: „Из страната на много места се движат цигани катунари придошли от Австрия и Румъния без постоянно занятие: занимават се в повечето случаи с изнудване, баяние, церене и пр., а често пъти извършват и кражби на коне и друг добитък. Въпросните цигани катунари са без редовни паспорти и други документи за самоличност. Съгласно чл. 7 от Закона за градските общини от 1922 г. чергарстването в цялото царство е забранено”. Нарезда се „всички катунари в окръга, които нямат редовни паспорти да се изпратят зад граница в държавата, от където са дошли. Всички заловени цигани катунари да се изпращат направо в граничния пункт, през където са дошли в страната за екстрадиране”. В началото на 30-те год. на XX век „В дирекцията на полицията има сведения, че страната ни се кръстосва от множество цигани.... Много често тия скитници идват без паспорт от други държави – Австрия, Румъния, Гърция, Турция, Сърбия и тук у нас намират своето препитание и скитнически живот...” (ТДА София, ф.170-к, оп.1, а.е.1, л.8, 14). През годините 1913-1916 и 1919-1940, когато Добруджа е в границите на Румъния¹⁴, също има активна миграция на цигани. От една страна тя е между България и Добруджа, а от друга от България и Добруджа към Турция и обратно. Околийското управление в гр. Нова Загора през 1935 г. изготвя списък на фамилиите, избягали по нелегален път в Турция и съставя досиета на официално заявिलите желание да заминат за там. Сред тях има и цели семейства на турски цигани мохамедани – в заявленията се посочват народността и религиозната принадлежност.

В писмо на българския консул в Турция до Министерството на външните работи от 9 ноември 1937 г. се посочва за изселници в държавата, желаещи да се завърнат в България. Това са турски цигани от турска Тракия, от селата в Лозенградския вилает по протежение на българската граница, които периодично минават на групи нелегално в България. През юни 1937 г. близо 130 турски цигани от гр. Попово и околни села се опитват да минат нелегално в Турция. Част от тях се залавят още от митническите власти в с. Странджа, Елховско. Останалите успяват да минат в южната ни съседка, но местните власти ги хващат и връщат обратно. Всички се изпращат под стража в Попово

¹⁴ След Междусъюзническата война с Букурещкия мирен договор от 28 юли 1913 г. Добруджа се предава на Румъния. След капитулацията на Румъния в Първата световна война на 7 май 1917 г. в Букурещ се подписва договор, с който Добруджа е върната на България. След споразумението между България и Антантата през 1918 г. за капитулацията на страната, Добруджа отново преминава към Румъния.